

ת"פ 6747/12/11 - מדינת ישראל נגד מוסטפה עבדאל רחמן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 6747-12-11 מדינת ישראל נ' עבדאל רחמן
בפני כב' השופטת חגית מאק קלמנוביץ, ס. נשיא
המאשימה
נגד
הנאשם
מוסטפה עבדאל רחמן
18 פברואר 2016
מדינת ישראל ע"י יחידת התביעות להב 433

ע"י ב"כ עו"ד ניר גורן

גזר דין חלקי

1. הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של שימוש פחזני באש או בחומרים מסוכנים לפי סעיף 338(3) לחוק העונשין התשל"ז-1977. על פי עובדות כתב האישום בו הורשע הנאשם החזיר בכפר אבו גוש במכולות שברשותו גז פחמימני מעובה (להלן: גז; גפ"מ) מבלי שנקט אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה באשר או בחומר לקיח או נפיץ. מדובר בהחזקה של 119 מכלי גפ"מ במשקל של כשנים עשר ק"ג ו-17 מכלים במשקל ארבעים ושמונה ק"ג. המכלים הוחזקו במכולות שלא בהתאם להוראות החוק והתקנות הרלוונטיים, כאשר המכלים הונחו זה על גבי זה, במכולה סגורה ללא אוורור וללא אמצעי כיבוי מתאימים, באופן שאינו מאפשר שחרור לחץ הגז ועלול להגביר את עצמת הפיצוץ או הדלקה, אם יתרחשו, ובלא היתר מהרשות המקומית.

2. הנאשם הודה בכך שהחזיק את מכלי הגז, אך העלה טענות שונות בנוגע לאחריותו. בין היתר העלה הנאשם טענות מקדמיות של אכיפה בררנית וכן טען כי היה על המאשימה לעשות שימוש בהוראות חוק ספציפיות המסדירות אחסון גז ולא בסעיף מחוק העונשין. טענות אלו נדחו בהחלטה מיום 13.2.14. טענות נוספות נדונו בהכרעת הדין.

טיעוני הצדדים

3. ב"כ המאשימה התייחסה לחומרת העבירה בה הורשע הנאשם. היא ציינה כי נפגע הערך החברתי של שמירה על שלום הציבור ובטחונו, הזכירה אירועים של פיצוץ בלוני גז בהם נפגעו אנשים והוסיפה כי גם נזק פוטנציאלי הוא נזק שצריך להילקח בחשבון. התובעת טענה כי הליקויים בהחזקת הגז אינם ליקויים טכניים אלא בטיחותיים, וכי נדרשה היערכות משטרתית שכללה כוחות רבים כדי להגיע למקום אחסון המכלים. עוד טענה התובעת כי קיימת עליית מדרגה במעשיו של הנאשם, שבעבר הושתו עליו קנסות מנהליים והוא המשיך את העיסוק בגז.

ב"כ המאשימה הציגה מספר פסקי דין המצביעים על מגמה של החמרה בענישה הבאה לביטוי בהטלת עונשי מאסר בפועל ממש, על מנת להרתיע. היא טענה למתחם ענישה בין שישה חודשי מאסר בפועל אשר יכול שירוצו בעבודות שירות לבין שמונה עשר חודשי מאסר. בנוגע לנאשם בתיק זה טענה כי הנאשם לא נטל אחריות וניהל הוכחות, אין לנאשם עבר פלילי אך ננקטו נגדו הליכים מנהליים, ועל כן ביקשה להטיל עליו עונש של שמונה חודשי מאסר בפועל ורכיבי ענישה נלווים.

4. ב"כ הנאשם טען כי כמעט כל פסקי הדין שאליהם הפנתה התובעת עוסקים בנסיבות שונות מאלה שבתיק הנוכחי, בנאשמים העוסקים בגז באופן פיראטי, ואילו הנאשם כאן הוא בעל רישיון לעסוק בגז, מואשם רק באחסון מכלי הגז ללא היתר ועסק בהיתר בחלוקת גז על ידי משאית מלאה במכלים. הוא הפנה להודעה מיום 5.5.13 שהגישו הצדדים בהסכמה, בה נכתב כי "מובהר שהנאשם אינו מואשם בעבודה ללא רישיון אלא באחסון ללא היתר". עוד טען כי הפסיקה המחמירה המתייחסת לשנים האחרונות אינה צריכה לחול על העבירה בתיק זה אשר בוצעה בשנת 2011 וההליכים בה התארכו שלא באשמת הנאשם. עוד טען הסניגור כי הנאשם החזיק את המכלים בתוך מטע רחוק ממקום הימצאותם של אנשים. בנוגע להיערכות המשטרית למבצע טען ב"כ הנאשם כי לא היה צורך בהיערכות כה כבדה וכי חששות בלתי מוצדקים של המשטרה הם שהביאו להיערכות כוחות כה רבים ולבזבז כספי ציבור.

עוד טען ב"כ הנאשם כי הנאשם לא ניהל משפט במלוא היקפו אלא העלה מספר טענות ממוקדות, ונגרר לניהול משפט בשל טענת התביעה שהנסיבות העובדתיות יוכיחו שמוצדק לסטות מהמסלול המנהלי. הנאשם נשוי ואב לשני ילדים, ובשנים שעברו מאז ביצוע העבירה הוכיח את התנהגותו הטובה ולא הסתבך בעבירות נוספות. גם ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה וטען כי מכלול הנסיבות מצדיק להטיל על הנאשם קנס כספי סמלי ולכל היותר מאסר על תנאי ברף הנמוך.

5. ב"כ הנאשם התייחס בטיעונו לטעות שנפלה לדבריו בהכרעת הדין, בכך שנזקף לחובתו של הנאשם תיק מתנהל אחר, אשר הנאשם בו אינו הנאשם עצמו אלא קרוב משפחתו. שאלת קיומם של הליכים קודמים עלתה בהכרעת הדין לא כחלק מהותי מההכרעה אלא במסגרת הדיון בטענה המקדמית לפיה היה על המאשימה להסתפק בהשתתפות קנס מנהלי ולא להעמיד את הנאשם לדין בהליך פלילי. במסגרת זו הזכרתי כי מדברי הצדדים ומהראיות שהוגשו עלה שהנאשם היה מעורב בעבר בעבירות הקשורות להחזקת הובלת גז. הפניתי להודעת הנאשם ת/1 בה הזכיר הנאשם עצמו אירוע בו נתפס מוביל גז, וכן ציינתי כי הצדדים עצמם הזכירו הליך מקביל בפני כב' השופט מינטקביץ, אשר מתברר עתה כי הנאשם שבפני לא הואשם בו. יש להצטער על חוסר הבהירות בנושא זה, אולם לגופו של עניין אין בכך כדי להשפיע על תוצאות ההליך שבפני. בכל הנוגע להכרעת הדין ודחיית הטענה שלא היה מקום להגשת כתב האישום, הרי שהיא מבוססת על שורה ארוכה של נימוקים אשר קיומם של הליכים קודמים הוא רק נימוק אחד מביניהם, והנאשם היה אכן מעורב בהליך קודם של קנס כפי שמסר בעצמו בהודעתו. מכל מקום הנושא נדון במסגרת בחינת שיקול הדעת של התביעה בהכרעת הדין עצמה. במסגרת הטיעונים לעונש המאשימה לא טענה לקיומן של הרשעות קודמות לנאשם.

מתחם העונש ההולם

6. הערכים המוגנים על ידי החוק הם שמירה על שלום הציבור ובטחונו והפחתת הסיכון העלול להיווצר כתוצאה משימוש בגז, שהוא חומר בעל פוטנציאל סיכון גדול. הנזק שהיה עלול להיגרם אילו ארעה תקלה כלשהו הוא גדול ועלול היה לעלות בחיי אדם, ומכאן הצורך בחקיקה ובתקנות המסדירות את נושא החזקת הגז. עם זאת יש לציין כי מדובר בסיכון נדיר שהסיכוי להתרחשותו נמוך מאד.

7. הנאשם החזיק כמות גדולה של בלוני גז, בסך הכל 136 מכלים בשני גדלים שונים. לא ידוע כמה מהם היו מלאים. על פי נוסח כתב האישום המכולות בהן הוחזק הגז נמצאו באזור הכפר אבו גוש, דהיינו לא בתחום היישוב עצמו, וגם בכך יש כדי להפחית את הסכנה הנשקפת לציבור במקרה של תקלה.

העבירה המיוחסת לנאשם היא עבירת רשלנות שהתבטאה באי נקיטת אמצעי זהירות נדרשים, בשונה מעבירה

המצריכה פעילות אקטיבית של ביצוע העבירה.

הנאשם הורשע בהחזקת המכלים במועד אחד בלבד הנזכר בכתב האישום. עובדה מוסכמת נוספת שעליה הודיעו הצדדים בהודעה מיום 5.5.13 היא שהנאשם אינו מואשם בעבודה ללא רשיון אלא באחסון ללא היתר בלבד. דהיינו, הנאשם היה מורשה לעסוק בגז ולמכור גז, והעבירה המיוחסת לו מצומצמת לעניין האחזקה בלבד.

8. ב"כ הצדדים הפנו למספר פסקי דין, לקולה ולחומרה:

ת"פ (ת"א) 40404-05-12, מדינת ישראל נ' אבו רחימה - הנאשמים הורשעו בעבירה על סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין בכך שאחסנו מכלי גפ"מ בכמות שאינה ידועה במספר מועדים בכלי רכב שונים בבית. במסגרת הסדר טיעון הכולל עונש מוסכם נדונו למאסר על תנאי לשלושה חודשים וקנס בסך 5,000 ₪.

ת"פ (י-ם) 16377-07-11, מדינת ישראל נ' עבד אל רחמן - הנאשם הורשע בהחזקת שמונה מכלי גפ"מ במכונית סגורה, נקבע מתחם שבין מאסר על תנאי וקנס משמעותי לבין חודשי מאסר בפועל, הנאשם סבל ממצב רפואי שלא אפשר ביצוע עבודות שירות ונדון ל-150 שעות של"צ, מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪.

ת"פ (ראשל"צ) 51908-05-14, מדינת ישראל נ' אבו ערער - הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות על חוק הגז, בעיסוק ללא רישיון בחלוקת מכלי גז ממחסן ללקוחות. ב"כ המאשימה ציינה כי יתכן שהמכלים היו ריקים. הנאשם נדון לעונש מוסכם של מאסר על תנאי וקנס בסך 5,000 ₪.

ת"פ (ראשל"צ) 64241-01-15, מדינת ישראל נ' נתנאל צדוק - הנאשם הורשע במסגרת הסדר בעבירות על חוק הגז. לנאשם רישום פלילי (שלא פורט), הוא עבד בעבר כספק מורשה אך רישיונו לא חודש, ונדון לעונש מוסכם של מאסר על תנאי וקנס בסך 1,500 ₪.

עפ"ג 44618-04-15, גבור נ' מדינת ישראל - נדחה ערעורם של הנאשמים שנדונו לעונשי מאסר בפועל לתקופות של 10 ו-6 חודשים, ומאסרים על תנאי. הנאשמים ניהלו עסק פיראטי של החזקה ואספקת גפ"מ. נאשם 1 רכש מכלי גז גדולים, הביאם למחסן, פיצל את תכולתם למכלים קטנים יותר באמצעות מתקן מאולתר שבנה ומכר לקהל. הוא החזיק את המכלים במערומים לא בטיחותיים, ללא אמצעי גילוי וכיבוי אש, בסמוך לעורקי תחבורה ראשיים. בפסק הדין צוין כי עיסוקו של מערער 1 כספק של בלוני גז פיראטיים שנמכרו ללקוחות ואף הותקנו על ידו בבתיהם השתרע לאורך 6 שנים. הוא אף קיבל בעבר קנסות מנהליים ונתפסו אצלו מכלי גז בעבר. מערער 2 הורשע בהחזקת מכלי גפ"מ ללא נקטית אמצעי זהירות, חלקם במחסן וחלקם במשאית סגורה, וכן בהפרת הוראה חוקית בכך שנתפס מפר החלטת שחרור למעצר בית. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור תוך התייחסות לכך שבשנים האחרונות, בעקבות אירועים טרגיים שהביאו לקיפוח חייהם של אזרחים תמימים, חל שינוי במדיניות האכיפה המשטרתית ועמה גם המדיניות העונשית. בית המשפט התייחס גם לכך שאין זה רצוי להעלות באופן דרסטי ודרמטי את רמת הענישה, בשל הצורך ביציבות וודאות ובאמון הציבור. אך מצא כי העונשים שהוטלו והמעבר מענישה של עבודות שירות לתקופות מאסר של שבעה ועשרה חודשים אינם מבטאים קפיצת מדרגה.

ת"פ (ת"א) 24476-01-12, מדינת ישראל נ' דויד - הנאשם הודה בכתב אישום המונה ארבעה אישומים, שתי עבירות לפי סעיף 338 (3) לחוק העונשין, עבירה לפי חוק הגז ועבירה של החזקת נכס חשוד כגנוב. בין היתר הורשע בכך שהמסגרת עיסוקו כספק גז בלתי מורשה של מכלי גז החזיק בשני מחסנים ובמגרש בתל אביב 81 מכלי גפ"מ והעמיס

64 מכלים על רכב. באישומים הנוספים הורשע בעבירות נוספות בגז. בית המשפט התייחס לסכנה הרבה שבעבירות המשולות להנחת פצצה מתקתקת רבת עוצמה בטבורה של עיר, וכן לצורך בענישה כואבת ומוחשית, אך בדרך מתונה ומידתית. הנאשם נדון לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך 4,000 ₪.

ת"פ (ת"א) 37089-09-13, מדינת ישראל נ' בודניצקי - הנאשם הורשע בארבעה אישומים שעניינם שינוע מכלי גז בלא היתר כדין ובניגוד לדין, וכן צירף שני תיקים נוספים של הפרת הוראה חוקית, גניבה מרכב והתפרצות. לנאשם הרשעות קודמות. הוא נדון לעונש מוסכם של אחד עשר חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס וחילוט כלי רכב.

ת"פ (ראשל"צ) 1543-09-11, מדינת ישראל נ' גורזאט - הנאשם הורשע בשלושה אישומים שכל אחד מהם כלל עבירות של שימוש פחזני בחומר דליק וניהול עסק ללא רישיון, וכן בעבירת הפרעה לשוטר שבוצעה על רקע היותו של הנאשם נתון במעצר בית. הנאשם ניהל למעשה עסק של מכירת גפ"מ, אשר כלל אחסון של הגז במגרש בראשל"צ, בביתו של הנאשם ובשני כלי רכב. הנאשם החזיק גם בשלושה צוברי גז בנפח 500 גלון האחד, אשר שמשו למילוי גפ"מ, ועסק בחלוקת גז ללקוחות תמורת תשלום. הוגשו תסקירים שליליים. בית המשפט התייחס לסכנה החמורה שבהחזקת כמויות עצומות של גפ"מ, כשהנאשם "משול לאדם המניח פצצה מתקתקת רבת עוצמה בטבורה של עיר", ועמד על כך שיש מקום להחמיר את מדיניות הענישה, אולם באופן מידתי ומתון, לא במעבר חד מעונשי קנס או מאסר על תנאי במקרים חמורים למאסר בפועל ממושך, אלא למאסר שירוצה בעבודות שירות. הנאשם נדון לשישה חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס.

ת"פ (ק"ג) 60838-01-13, מדינת ישראל נ' אל טורי - הנאשם רכש מכלי גפ"מ גדולים ופיצל את תכולתם למכלים קטנים באמצעות שמתקן מאולתר שבנה בעצמו. הוא עבד כמוביל, מחלק ומתקין גפ"מ ללקוחות ללא רשיון כדין, והחזיק במכלים בניגוד להוראות הבטיחות. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בשני תיקים ובהם חמישה אישומים שעניינם הובלה והחזקה של גז שלא כדין וכן בהפרת הוראה חוקית של מעצר בית. לנאשם הרשעות קודמות. בית המשפט עמד על השינוי הנדרש במדיניות התביעה עקב אירועים טרגיים שארעו בשנים האחרונות, תוך התייחסות גם למניע הכלכלי שמאחורי העבירה. נקבע מתחם שבין 6-12 חודשי מאסר לכל אחד מהאישומים, בנוסף לקנסות כספיים. הנאשם נדון לחמישה עשר חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס בסך 10,000 ₪, התחייבות ופסילה.

9. קיים צורך באכיפה ממשית ובגיבוש רמת ענישה שתהלוך את חומרת העבירות ופוטנציאל הסיכון הכבד שיש בגז. אולם כפי שנאמר בפסקי דין הנזכרים, שינוי כזה צריך להיעשות באופן מתון, צעד אחר צעד. מכל מקום, מסקירת הפסיקה ניתן ללמוד כי עונש של מאסר בפועל מוטל כאשר קיימות נסיבות חמורות משמעותיות, כגון ריבוי עבירות או עבירות נמשכות, עיסוק פיראטי גם במכירת הגז, עבירות פליליות נוספות וכדומה. נסיבות כאלה אינן מתקיימות בענייננו.

במקרה הנוכחי מדובר אמנם בכמות גדולה של מכלי גז, אך מאידך העבירה היא עבירה יחידה, המחסן בו הוחזק הגפ"מ מרוחק מיישוב, לנאשם רשיון לעסוק בגז כך שאין מדובר בפעילות שכולה פיראטית אלא באחסון לקוי בלבד, כאשר הנאשם מיומן בשימוש מקצועי בגז. בנסיבות אלו אני סבורה שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי מאסר, אשר יכול שירוצו בעבודות שירות.

העונש הראוי במקרה זה

10. הנאשם יליד 1980, אב לשני ילדים, ללא הרשעות קודמות קיומו של הליך מינהלי קודם שנזכר בהכרעת הדין אינו מובא בחשבון בשלב זה, שכן לא הוצגו נתונים קונקרטיים ולא ברור אם מדובר בהרשעה, באיזו עבירה וכדומה.

כאמור, הנאשם היה בעל רישיון לעסוק בגז וכתב האישום מייחס לו עבירה באחסון המכלים בלבד. מדובר באישום יחיד המתייחס לנקודת זמן ספציפית.

11. העבירה נשוא תיק זה בוצעה בשנת 2010. בתיק נוהלו הוכחות. ב"כ הנאשם הדגיש כי ויתר על חלק מהעדים ולא עמד על ניהול התיק במלואו. אכן, מבחינה עובדתית צומצמה יריעת המחלוקת, אך עם זאת הועלו טענות שונות, חלקן נדונו כטענות מקדמיות ואחרות במסגרת הכרעת הדין, כאשר כל הטענות נדחו. בחשבון הכולל אמנם לא ניתן לזקוף לזכות הנאשם הודאה ונטילת אחריות, ושמיעת התיק הצריכה זמן, אולם אין לזקוף לחובת הנאשם את מרבית הזמן שעבר. חלק מזמן ההמתנה נבע מאילוצים שלא היו בשליטתי ועל כך התנצלתי בפני הצדדים. מכל מקום בעניין העונש יש להביא בחשבון הן את הזמן שעבר מאז ביצוע העבירה והן את הגברת האכיפה והעלאת רמת הענישה שחלה בעיקרה לאחר ביצוע העבירה.

החזקת מכלי הגז נעשתה לצורך שימוש כלכלי, ועל כן יש להטיל על הנאשם גם עונש כספי.

לאור האמור אני סבורה שהעונש הראוי במקרה זה עומד על של"צ בהיקף נרחב וקנס כספי. לצורך כך מופנה הנאשם לשירות המבחן לקבלת תכנית של"צ.

ניתן היום, ט' אדר א' תשע"ו, 18 פברואר 2016, בנוכחות הצדדים.